

**Uchwała Nr XXXVI/428/2014
Rady Gminy Ożarowice
z dnia 11 września 2014 roku**

w sprawie podjęcia czynności nadzorczych przez Wojewodę Śląskiego celem stwierdzenia nieważności Uchwały Nr IV/53/12/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2014 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2013r., poz. 594 z późn. zm.)

**Rada Gminy Ożarowice
u c h w a l a**

§ 1

Zwrócić się do Wojewody Śląskiego by w trybie uprawnień nadzorczych wynikających z treści ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa wydał rozstrzygnięcie nadzorcze stwierdzające nieważność uchwały **Nr IV/53/12/2014 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2014 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach** wobec istotnych naruszeń merytorycznych i proceduralnych powstałych w toku postępowania o ustalenie obszaru ograniczonego użytkowania dla MPL Katowice w Pyrzowicach.

§ 2

Zasadność stanowiska Gminy Ożarowice wyrażona jest w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie powierza się Wójtowi Gminy Ożarowice.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5

Odpis uchwały przekazać:

- 1) Radom Sołeckim Sołectw: Celiny, Niezdara, Ossy, Ożarowice, Pyrzowice, Tapkowice, Zendek,
- 2) Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Śląskiego,
- 3) Rzecznikowi Praw Obywatelskich,
- 4) Ministrowi Infrastruktury RP,
- 5) Przewodniczącemu Rady Powiatu Tarnogórskiego,
- 6) Staroście Tarnogórskiemu.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Józef Piernikarz

Uzasadnienie:

Rada Gminy Ożarówice uznaje, że czynności o charakterze proceduralnym i materialno-prawnym dające podstawę do podjęcia ww. uchwały zostały przeprowadzone niezgodnie z przepisami Ustawy Prawo ochrony środowiska oraz Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, między innymi z następujących powodów:

1. Konsultacje z mieszkańcami Województwa Śląskiego w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla MPL Katowice w Pyrzowicach zostały przeprowadzone z naruszeniem uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego Nr IV/29/10/2012 z dnia 20 grudnia 2012r. poprzez wyznaczenie krótszego terminu niż wskazane w tejże uchwale. Pomimo wskazania uchybienia w tym zakresie adresowanego do organu prowadzącego postępowanie, a to Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, m.in. pismem Urzędu Gminy Ożarówice z dnia 6 sierpnia 2013 roku bieg terminu początkowego nie został zmieniony co w efekcie spowodowało jego skrócenie powodując, tym samym ograniczenie w możliwości złożenia wniosków i uwag przez mieszkańców Województwa Śląskiego.
2. W postępowaniu związanym z treścią wyżej wymienionej uchwały zostały ujęte działki leżące w zaprojektowanym obszarze ograniczonego użytkowania dla MPL Katowice w Pyrzowicach, przyjmując za podstawę stan nieruchomości według stanu na dzień 26 maja 2010 roku. Tymczasem pomiędzy wskazaną datą a dniem podjęcia uchwały przez Sejmik Województwa Śląskiego doszło do zmian stanów prawnych niektórych nieruchomości położonych między innymi na terenie Gminy Ożarówice poprzez zmianę ich powierzchni, numeracji oraz właścicieli, co powoduje niespójność materiału dowodowego zgromadzonego w ramach postępowania związanego z podjęciem przedmiotowej uchwały a stanem prawnym i faktycznym na chwilę jej podjęcia a następnie opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.
3. Raport w pkt 8.4 pn. „Wskazanie czy dla planowanego przedsięwzięcia konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania” stanowi, że „przeprowadzona ocena parametrów akustycznych rejonu Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach jednoznacznie potwierdza konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania wokół lotniska”, a pkt 9 pn. „Wnioski końcowe” ppkt 6 przyjmuje, iż „rozbudowa MPL „Katowice” w Pyrzowicach nie wpłynie ponadnormatywnie na stan zanieczyszczenia powietrza w otoczeniu”, natomiast ppkt 7 ostatniego punktu zakłada, że „rozbudowa MPL „Katowice” w Pyrzowicach nie spowoduje wzrostu zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego”. Trudno zrozumieć na jakiej podstawie Raport stwierdza, że rozbudowa i modernizacja lotniska, a związku z tym planowany wzrost intensywności operacji lotniczych nie spowoduje ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza w otoczeniu, emisji pól elektromagnetycznych oraz wzrostu stanu zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego. Tym bardziej, że na str. 123 Raportu zakładana jest prognoza ilości operacji lotniczych na rok 2020 na wysokim poziomie 55 900 operacji / rok.

Zgodnie z Raportem jedynym standardem jakości środowiska, którego dotrzymanie nie jest możliwe poza terenem MPL jest hałas. Na podstawie pkt 9 Raportu pn. „Wnioski końcowe” ppkt 4 zd. 1 „Przewidywany wzrost prognozy ruchu lotniczego wraz z realizacją przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie portu wpłynie na zasięg oddziaływania akustycznego wokół MPL „Katowice”.

W tym miejscu wypada zwrócić uwagę, że w bezpośrednim sąsiedztwie MPL przebiega autostrada A1 (o przebiegu północ-południe) oraz linia kolejowa Katowice-Pyrzowice. Bezspornie te dwa obiekty mogą powodować przekroczenie standardów jakości środowiska, w tym hałasu i wpływać na tzw. klimat akustyczny przy ocenie uciążliwości MPL. Potwierdza to zresztą Raport w pkt 7.3.5.3. pn. „Tło hałasu” przyjmując, że „(...) znaczny wpływ na klimat akustyczny otoczenia mają pobliskie szlaki komunikacyjne (...)”. W innym miejscu Raportu czytamy, że „w przyszłości istotnym źródłem hałasu w otoczeniu lotniska będzie także projektowana po stronie zachodniej autostrada A1, planowana do realizacji w przeciągu najbliższych 5 lat” (str. 65). Brak ekspertyzy o aktualnej uciążliwości akustycznej dla MPL; dla MPL i autostrady A1 oraz dla MPL, autostrady A1 i linii kolejowej Katowice-Pyrzowice celem wykluczenia wpływu oddziaływania akustycznego autostrady A1 i linii kolejowej przy ocenie uciążliwości MPL, stanowi istotny brak dowodowy wpływający na zafałszowanie danych dotyczących uciążliwości akustycznej w obszarze MPL.

4. Przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wokół lotniska może powodować naruszenie dobra osobistego jakim jest zgodnie z art. 23 Kodeksu Cywilnego zdrowie, a więc może

powodować w tym względzie negatywne skutki. W rachubę wchodzi tutaj choroby pozostające w związku z hałasem lotniczym np. zaburzenia snu, słuchu, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia psychiczne, udar mózgu itp. Jako mieszkańcy terenu objętego planowanym obszarem ograniczonego użytkowania mają oni uzasadnione obawy co do pogorszenia komfortu życia po utworzeniu przedmiotowego obszaru poprzez brak możliwości swobodnego korzystania ze swoich nieruchomości. Istotne jest w tych okolicznościach o przeprowadzenie badań akustycznych ściśle związanych z funkcjonowaniem lotniska oraz wynikających z wykonywanych operacji lotniczych podczas startu i podejścia do lądowania z uwzględnieniem najnowszych technik badawczych umożliwiających adekwatne ustalenie poziomu hałasu wokół całej strefy MPL, bowiem dotychczasowe ustalenia w tym zakresie nie opierają się o opracowaną i rzetelną normę badawczą dla tego lotniska.

5. Zgodnie z pkt 8.4 Raportu pn. „Wskazanie czy dla planowanego przedsięwzięcia konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania” powierzchnia proponowanego obszaru ograniczonego użytkowania wynosi 23,39 km². Oznacza to, że planowany obszar będzie większy od powierzchni obszaru utworzonego na podstawie poprzedniej uchwały nr III/27/3/2008 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 27 sierpnia 2008 r. aż o 47,11 %. Dla porównania obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska Kraków – Balice, gdzie w 2012 r. zanotowano 39 355 ilości operacji lotniczych (w Pyrzowicach w tym samym okresie zanotowano 30 584) ma powierzchnię 7,64 km² czyli stanowi 32,7 % planowanego obecnie obszaru ograniczonego użytkowania dla MPL. Zwraca uwagę niezrozumiała różnica w wielkości przedmiotowego obszaru w porównaniu z ustanowionym dla lotniska Kraków-Balice. Przyczyny tego, raczej nie można upatrywać w prognozowanym wzroście ilości operacji lotniczych, biorąc po uwagę duże ryzyko ich nieziszczenia. W tych okolicznościach niezbędne jest zweryfikowanie powierzchni ustanowionego obszaru ograniczonego użytkowania z uwzględnieniem norm wynikowych, jakie pochodzą będą z ponownych badań akustycznych wnioskowanych powyżej.
6. Zgodnie z § 4 ust. 1 wyżej wymienionej uchwały w obszarze ograniczonego użytkowania zabrania się:
 - 1) przeznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, a także pod szpitale, domy opieki raz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
 - 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub części na cele mieszkaniowe, a także na szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży z zastrzeżeniem § 4 ust. 2,
 - 3) budowy nowych budynków mieszkalnych , a także szpitali, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, z zastrzeżeniem § 4 ust. 2,
 - 4) ponadto uchwała przewiduje, że w obszarze ograniczonego użytkowania dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszącym innym funkcjom pod warunkiem spełnienia wymagań dotyczących warunków technicznych budynków,
 - 5) przewiduje się że w nowo projektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów zgodnie z polskimi normami dotyczącym izolacyjności akustycznej, przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych,
 - 6) nadto przewiduje się w istniejących budynkach zastosowania zabezpieczenia zapewniającego właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów zgodnie z polskimi normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach

Przedmiotowa uchwała nie przewiduje zróżnicowania ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z nieruchomości w zależności od intensywności przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na różnych terenach wchodzących w skład obszaru. Normy dopuszczalnych standardów jakości środowiska, w tym hałasu określa się w odniesieniu do różnych grup przeznaczenia terenu. Można przypuszczać, że im dalej od strefy podejścia do lądowania tym przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu są mniejsze lub wcale nie występują. Potwierdza to zresztą Raport, który w pkt 8.4 pn. „Wskazanie czy dla planowanego przedsięwzięcia konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania” stwierdza, że

„zabudowa mieszkaniowa bezpośrednio w pobliżu strefy podejścia do lądowania, jest narażona na ponadnormatywne oddziaływanie...”. Przykładowo uchwała tworząca obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska Kraków – Balice, zarządzanego przez Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice Sp. z o.o. podzieliła ten obszar na 3 strefy – A, B i C, a w konsekwencji wprowadziła różne ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z nieruchomości na terenie każdej z tych stref. Natomiast uchwała ustanawiająca obszar ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina w Warszawie wyróżniła dwie strefy – Z1 oraz Z2 i zróżnicowała ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z nieruchomości na terenie każdej z tych stref. W naszej ocenie o prawach i obowiązkach właścicieli nieruchomości wchodzących w skład obszaru ograniczonego użytkowania mają przesądzać rzeczywiste uciążliwości lotniska na konkretnych nieruchomościach. Wypada przyjąć, że obszar ograniczonego użytkowania to zespół nieruchomości objętych ograniczeniami w sposobie korzystania z nich, wprowadzonych w drodze przepisów prawa miejscowego ze względu na wymagania ochrony środowiska. Wprowadzenie wspomnianych ograniczeń musi być konieczne dla ochrony środowiska, czego w sposób jednoznaczny nie można wywnioskować z tej części raportu, który w istocie nie dokonuje rozgraniczeń co do zakresu uciążliwości akustycznej i jej rozkładu na obszar ścisły wokół lotniska i obszary dalej od niego położone wzdłuż strefy startu i podejścia do lądowania. Oznacza to, że organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania ma obowiązek stosowania środków najmniej uciążliwych prowadzących do ochrony środowiska.

7. Wypada też zwrócić uwagę, że w obecnie obowiązującym ustawodawstwie brak jest regulacji prawnych dotyczących likwidacji lub zmiany granic obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z tym, naszym zdaniem, w Uchwale brak jest określenia, kiedy może nastąpić jej zmiana, w tym zmniejszenie granic obszaru ograniczonego użytkowania, np. w przypadku zmiany obowiązujących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, zmiany procedur dolotowych i odlotowych z lotniska w stosunku do procedur obowiązujących w dacie uchwalenia obszaru ograniczonego użytkowania lub zmniejszenia się o więcej niż 10 % liczby operacji startów i lądowań w ciągu doby lub w porze nocnej, takie rozwiązanie przewiduje przykładowo uchwała tworząca obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska Kraków – Balice.
8. Sprawozdanie z pomiarów hałasu emitowanego przez statki powietrzne lądujące i startujące z Międzynarodowego Portu Lotniczego GTL Katowice w Pyrzowicach” opracowane w 2007 roku przez Firmę PPM Sp. z o.o., ul. Gliwicka 17b, 40-079 Katowice (zwany dalej: Sprawozdanie), wskazuje, że „celem pomiarów było określenie poziomu emisji hałasu w porze dziennej, wieczornej i nocnej do środowiska w czasie wykonywania przez statki powietrzne operacji lotniczych na terenie Portu Lotniczego w Pyrzowicach i terenach bezpośrednio sąsiadujących”. W pkt 5 Sprawozdania pn. „Podsumowanie i omówienie wyników” założono, iż „Przeprowadzone pomiary poziomu dźwięku wykazały, że równoważny poziom dźwięku A przenikający do środowiska w czasie prowadzenia operacji lotniczych z terenu Portu Lotniczego w Pyrzowicach wykazuje przekroczenia...”. Ten wynik ze Sprawozdania powtórzono w pkt 8.4. Raportu pn. „Wskazanie czy dla planowanego przedsięwzięcia konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania” stwierdzając, że na terenach „analizowanego obszaru położonego wokół MPL „Katowice” w Pyrzowicach ... stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu tj. wartości 60 dB w porze dziennej oraz 50 dB w porze nocnej”. Należy podkreślić, że zgodnie z pkt 3.9.Sprawozdania pn. „Pomiary akustyczne” stwierdzono, że „pomiary akustyczne zostały wykonane w dniach: 29, 30 sierpnia 2007 r.; 3, 24, 28 września 2007 r.; 1,2,3 października 2007r. ...”. Pomiary poziomu dźwięku na podstawie których opracowano Raport zostały przeprowadzone blisko 6 lat temu i można przypuszczać, że nie odzwierciedlają one obecnego stanu parametrów akustycznych na tym obszarze i są niemiarodajne w odniesieniu do planowanych przez zarządzającego MPL operacji lotniczych począwszy od 2014r. W dokumentacji dotyczącej planowanego obszaru ograniczonego użytkowania dla MPL brak jest aktualnych pomiarów poziomu dźwięku dla terenów mających być objętych tym obszarem, co potwierdza nasz uzasadniony wniosek o ponowne kompleksowe przeprowadzenie badań akustycznych zaktualizowanych do stanu na chwilę obecną. Badania pomiarów hałasu w ramach niniejszego postępowania zostały przeprowadzone w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007r., które utraciło swoją moc z dniem 21 lipca 2011 roku i zostało zastąpione rozporządzeniem tego samego Ministra z dnia 16 czerwca 2011r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem. Przepis § 6 ust. 2 rozporządzenia wskazuje że przeprowadzone w roku

2007 badania w przedmiotowym zakresie utraciły swój walor dowodowy w tym postępowaniu a zatem nie mogą stanowić niezbędnego źródła informacji stanowiącej podstawę wdrożonego postępowania w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Powyżej przedstawione okoliczności we wzajemnym ze sobą powiązaniu uzasadniają podjęcie następujących czynności uzupełniających:

1. wykonanie aktualizacji Raportu w podanym wyżej zakresie,
2. wykonanie nowych badań poziomu hałasu oraz emisji niektórych substancji szkodliwych do środowiska w kilku punktach w każdej z miejscowości mających być objętych planowanym obszarem, które to badania będą odzwierciedlały aktualne oddziaływanie MPL na środowisko,
3. wyjaśnienie różnicy w wielkości przedmiotowego obszaru w porównaniu z ustanowionym dla lotniska Kraków – Balice,
4. dostosowanie powierzchni przedmiotowego obszaru do występującego aktualne oddziaływania MPL na środowisko,
5. wprowadzenie do treści Uchwały zapisów:
 - różnicujących ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z nieruchomości w zależności od intensywności przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu na różnych terenach wchodzący w skład obszaru (wyznaczenie tzw. podstref),
 - przewidujących możliwość zmniejszenia granic przedmiotowego obszaru ograniczonego użytkowania,
6. zagwarantowania wykupu działek, które znajdują się w obszarze najintensywniejszych uciążliwości akustycznych MPL,
7. przeprowadzenia badań hałasu na zdrowie mieszkańców zamieszkujących planowany obszar,
8. zorganizowania spotkania z udziałem przedstawicieli Samorządu Województwa Śląskiego, zarządzającego MPL i zainteresowanymi mieszkańcami celem wyjaśnienia różnych wątpliwości związanych z planowanym utworzeniem przedmiotowego obszaru,
9. po wykonaniu w/w czynności wnoszę o przeprowadzenie ponownych konsultacji społecznych z mieszkańcami województwa śląskiego w sprawie utworzenia przedmiotowego obszaru.

Rada Gminy Ożarówice wobec przedstawionych powyżej argumentów uznaje za wysoce wskazane uchylene przedmiotowej uchwały, bowiem dotychczasowe jej brzmienie narusza konstytucyjne normy dotyczące ochrony własności i stwarza niejednoznaczną sytuację prawną osób w stosunku do których wskazane ograniczenia mogą mieć zastosowanie.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Józef Piernikarz